

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในศาสนสถาน

กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ 19 มกราคม 2567

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีอยู่หลายเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรียน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และสถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชนถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

ศาสนสถาน เป็นสถานที่ที่มีประชาชนรวมตัวกันเข้าประกอบพิธีทางศาสนาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกในศาสนสถาน เพื่อป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออกในศาสนสถาน โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกทั้งในกลุ่มพระ เณร นักบวช ผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน และญาติโยมที่มาช่วยงานที่ศาสนสถาน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและไม่มีน้ำมูก^๑ ต้องให้หยุดปฏิบัติภารกิจต่างๆ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในศาสนสถาน และรับการตรวจวินิจฉัยทันที

๒) ห้ามใช้ยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) ทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไอบูโพรเฟน (Ibuprofen) ไดโคลฟีแน็ก (Diclofenac) ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้ เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว^๒ แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาทันที

๒. มาตรการป้องกันโรค

ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลาย โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบศาสนสถานอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี โดยสนับสนุนให้ผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถานมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

๑) มีการปลูกพืชกินยุงเป็นไม้ประดับ เช่น หม้อข้าวหม้อแกงลิง เซนงนายพราน กาบหอยแครง

๒) แจกกันดอกไม้ที่บูชาพระต้องล้าง และเปลี่ยนน้ำเป็นประจำทุกสัปดาห์

๓) ควรงดปลูกพืชกาบใบ เช่น สับปะรดสี หรือใส่ทรายกำจัดลูกน้ำบริเวณกาบใบ เนื่องจากกาบใบสามารถเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงได้ แม้มีน้ำขังเพียงน้อยนิด

- ๔) อ่างบัว กระจ่างต้นไม้น้ำ ชุมน้ำตกจำลอง เลี้ยงปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากาด ส่วนแหล่งน้ำใดที่ไม่สามารถใส่ปลากินลูกน้ำได้ ให้ใส่ทรายกำจัดลูกน้ำแทน
- ๕) ตัดแต่งพุ่มไม้ประดับให้โล่งโปร่งไม่เป็นแหล่งเกาะพักยุงลาย
- ๖) จัดพ่นสเปรย์กำจัดยุงตัวเต็มวัยในศาสนสถานก่อนวันที่จะมีการทำกิจกรรมที่ต้องมีคนรวมตัวกันจำนวนมาก เช่น งานทำบุญ เทศกาล หรือวันสำคัญทางศาสนา ต่างๆ
- ๗) จัดเตรียมสารทากันยุงสำหรับพระ เณร นักบวช ผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน ใช้ทาเพื่อป้องกันยุงกัด

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในศาสนสถาน จึงขอความร่วมมือให้ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกในศาสนสถานอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันที่ และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป
- ๒) กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบศาสนสถาน โดยมีเป้าหมายไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในศาสนสถาน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

สื่อสารให้ประชาชน และผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน ทราบความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก การป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด อาการที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก หากมีอาการไข้ควรรับประทานยาพาราเซตามอล ห้ามใช้ยากลุ่ม NSAIDS (แอสไพริน ไอบูโพรเฟน ไดโคลฟีแน็ก) ถ้าอาการไม่ดีขึ้น ควรรีบไปพบแพทย์ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงเสียชีวิต ได้แก่ ผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ภาวะอ้วน ผู้สูงอายุ

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และดาวน์โหลดสื่อประชาสัมพันธ์ต้นแบบเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้ที่

เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์

Facebook รู้ทันโรคแมลง

dashboard โรคติดต่อฯ โดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

^๑ กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. ; ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://klb.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๘๘>

^๒ กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยยุงลาย สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนดตีไซน์; ๒๕๖๔.